

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 en het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid
- Eerste principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

Met dit voorontwerp van decreet worden een aantal regelingen betreffende de organisatie van het innovatiebeleid verder afgesteld en te verfijnd naar aanleiding onder andere van de recente herstructureringen binnen het beleidsdomein economie, wetenschap en innovatiebeleid. Er worden met name drie regelingen aangepast :

- A. De toevoeging als waarnemer van de leidend ambtenaar van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (Departement EWI) bij de agentschappen van het beleidsdomein.
- B. De regeling betreffende de controle op beslissingen van het beslissingscomité bij het Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Hermesfonds)
- C. De decretale bepalingen betreffende de innovatiecentra en Flanders District of Creativity VZW (FDC)

A. De toevoeging als waarnemer van de leidend ambtenaar van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (Departement EWI)

De leidende ambtenaar van het Departement EWI wordt aangesteld in de raad van bestuur van het FWO en in het beslissingscomité bij het Hermesfonds. Door deze aanstelling moet het departement EWI beter geïnformeerd zijn over de beleidsuitvoering binnen het beleidsdomein ten einde beter haar coördinerende en beleidsondersteunende rol binnen het beleidsdomein uit te voeren.

B. De regeling betreffende de controle op beslissingen van het beslissingscomité bij het Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Hermesfonds)

Er wordt voorgesteld om in het decreet dat het Hermesfonds regelt, de regeling omtrent het toezicht op de beslissingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds te continueren (artikel 41quater van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002). Met name wordt voorgesteld om de bepaling die deze regeling in de tijd beperkte op te heffen. Een uitgebreidere verantwoording en verder toelichting wordt in de memorie van toelichting gegeven.

C. De decretale bepalingen betreffende de innovatiecentra en Flanders District of Creativity VZW (FDC) ;

Op 1 januari 2016 ontstond het agentschap Innoveren en Ondernemen na een fusie tussen het voormalige IWT en het agentschap Ondernemen. Deze fusie heeft ook gevolgen voor een aantal organisaties die verbonden waren met beide rechtsvoorgangers, met name de Innovatiecentra en Flanders District of Creativity VZW (FDC). Voorliggend voorontwerp van decreet brengt wijzigingen aan het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (W&I-decreet) om deze gevolgen te regelen voor deze instellingen.

Artikel 2 van de huidige convenanten met de innovatiecentra stipuleren bijvoorbeeld: *'Van zodra de fusie tussen het Agentschap Ondernemen en het IWT resulteert in de oprichting van een nieuw agentschap, kan de Vlaamse Overheid een bijsturing aan dit Convenant voorzien om de activiteiten van het Innovatiecentrum optimaal af te stemmen op de werking van het nieuwe agentschap. Deze bijsturing betreft o.m. aanpassingen op het vlak van het werkplan en bijhorende bepalingen alsook aanpassingen op het vlak van het Innovatiecentrum als contractspartij bij dit Convenant en hiermee samenhangende bepalingen. Concreet verbindt de Vlaamse Overheid er zich toe het Innovatiecentrum op uiterlijk 1 juli 2016 in kennis te stellen van de vooropgestelde plannen van deze bijsturing. De bijsturing maakt het voorwerp uit van een addendum aan dit Convenant overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 en welke in werking treedt op ten vroegste 1 januari 2017.'*

De Innovatiecentra vormen samen met Flanders DC vzw de kern van het front-office van het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Met Flanders DC vzw werd eveneens een convenant afgesloten tot 2020.

Een externe evaluatie van de werking van de Innovatiecentra, eind 2014, gaf aan dat er inzake governance nog ruimte is voor efficiëntieverhoging. Door de 5 aparte vzw's te integreren tot één vzw kan de bestaande overhead worden gereduceerd, waarbij een 'one-to-one' relatie van het front-office t.a.v. het regisserende Agentschap de werking verder kan stroomlijnen; deze structurele centralisatie mag geen afbreuk doen aan de belangrijke meerwaarde van een lokale werking dicht bij de ondernemer, ingebed in het lokale ecosysteem.

Er werd een stappenplan uitgewerkt naar de fusie van de vijf provinciale vzw's toe. Het streefdoel is om op 1 januari 2019 met één geïntegreerde structuur verder te gaan. Op hoofdlijnen zullen volgende stappen nader worden uitgewerkt:

- Aanpassing van de huidige convenanten i.f.v. de gewijzigde rol zoals hiervoor geformuleerd, tegen eind 2016 (afgerond)
- Verdere stroomlijning van de werking van de 5 vzw's tot een homogeen aanbod op Vlaams niveau tegen uiterlijk eind 2018
- De uitwerking van een model van operationele werking van de nieuwe organisatie wordt voorbereid op het coördinatieplatform van IC-managers en Agentschap voor verdere discussie en afstemming met het beleidsniveau en de stakeholders
- Opstart van het proces van decreetwijziging i.f.v. evolutie naar één organisatie; aangepast decreet goedgekeurd eind 2017
- Oprichting van een nieuwe vzw begin 2018 (gedragen Raad van Bestuur die het ecosysteem reflecteert), en opmaak van een convenant in lijn met de vijf bestaande convenanten
- Overdracht van de 5 bestaande vzw's naar de nieuwe unieke structuur tegen eind 2018
- (Verdere) vereffening van de 5 vzw's na 1 januari 2019 voor zover nog nodig.

Voorliggend voorontwerp van decreet geeft invulling aan deze ambitie tot fusie.

Voor FDC werd vooral een wijziging aangebracht aan de missie en taken van de organisatie. Voorliggende voorontwerp van decreet geeft de nieuwe missie en taken weer. Overige wijzigingen zijn er vooral op gericht om de eenvormigheid van benadering met de innovatiecentra te creëren,

gezien beide organisaties samen de front-office van het agentschap Innoveren en Ondernemen vormen. Om die reden wordt ook de plaats in het decreet gewijzigd en worden ze samen in één hoofdstuk opgenomen.

Voor artikelsgewijs commentaar wordt verwezen naar de memorie van toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1. De transactiekosten voor de fusie van de innovatiecentra tot één frontoffice voor het agentschap Innoveren en Ondernemen worden aangerekend op de werkingsmiddelen van het agentschap Innoveren en Ondernemen en de innovatiecentra.
2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 24 mei.
3. De Inspectie van Financiën had geen bezwaren tegen het voorstel om de innovatiecentra te fusioneren tot één innovatiecentrum op voorwaarde dat dit zou leiden tot minder overhead en minder kosten (minder raden van bestuur, directeurs edm.).

De fusie van de 5 innovatiecentra tot 1 innovatiecentrum beoogt in de eerste plaats inderdaad effectiviteitswinsten na te streven. De voornaamste effectiviteitswinsten zijn dat :

- het Vlaamsbreed dienstenaanbod eenduidig en integraal kan worden afgestemd op de werking van VLAIO en haar partners i.p.v. de diverse varianten die voor verwarring zorgen t.a.v. de ondernemer.
- er één Vlaamsbrede gesprekspartner is in het ecosysteem i.p.v. in gespreide slagorde te werken.
- het personeelsbestand makkelijker stabiel kan worden gehouden met mogelijkheid tot meer inhoudelijke uitdaging én variatie/rotatie.
- ook de competentieopbouw centraal georganiseerd worden, met ruimere mogelijkheden tot gedeeltelijke specialisatie, en Vlaamsbreed inzetbaar.

Samengevat kan gesteld worden dat door de realisatie van één geïntegreerde front-office/één Innovatiecentrum de krachten kunnen gebundeld worden en ondernemers nog sneller en gericht kunnen geholpen worden.

Een externe evaluatie van de werking van de IC's (Studie Dialogic "Evaluatie van de innovatiecentra" 21/10/2014) gaf aan dat er inzake governance nog ruimte is voor efficiëntieverhoging. Door de 5 aparte vzw's te integreren tot één vzw kan de bestaande overhead worden gereduceerd, waarbij een 'one-to-one' relatie van het front-office t.a.v. het regisserende Agentschap de werking verder kan stroomlijnen; deze structurele centralisatie mag geen afbreuk doen aan de belangrijke meerwaarde van een lokale werking dicht bij de ondernemer, ingebed in het lokale ecosysteem.

Deze minder bestuurlijke overhead brengt volgende efficiëntiewinsten met zich mee:

- 1 RvB i.p.v. 5; met aantal bestuurders in betere verhouding tot aantal werknemers (nu omgekeerde verhouding). Eén Raad van Bestuur zal de Vlaamsbrede gedragenheid eenduidig reflecteren i.p.v. 5 verschillende visies.
- 1 boekhouding i.p.v. 5 gelijkwaardige maar toch verschillende systemen; 1 boekhoudkantoor, revisor,...
- 1 personeelsbeleid en administratie; unieke rapportering i.p.v. 5 varianten

- 1 managementondersteuningspool (secretariaat, communicatie, CRM opvolging, organisatie events,...) i.p.v. 5 managementassistenten met overlappende rollen tgv de lokale werking die generalistisch moeten werken i.p.v. meer specialistisch
- 1 op 1 (organisatorische) relatie met VLAIO i.p.v. telkens 1 op 5: 1 monitoring, 1 afstemmingskader,...

De efficiëntiewinst zit dus voornamelijk in managementondersteunende activiteiten. Ruw ingeschat kan dit begroot worden op 5 x 0,2 VTE. Deze 1 VTE zal de facto niet in kosten bespaard worden, maar deze 1 VTE zal wel naar de toekomst kunnen ingezet worden voor dienstverlening naar ondernemingen toe.

4. Ivm het voorstel tot het aanpassen van de missie en taken van FDC meende de Inspectie van Financiën dat FDC dient gefusioneerd te worden met de nieuwe VZW van het innovatiecentrum gezien de hoge complementariteit met de innovatiecentra.

De integratie van FlandersDC met het eengemaakte innovatiecentrum is evenwel niet wenselijk aangezien FDC optreedt als front-office voor het Agentschap Innoveren en Ondernemen voor de doelgroep van de twaalf culturele en creatieve sectoren.

Deze sectoren hebben specifieke noden:

- Zij opereren per definitie op een internationale markt en moeten aanwezig zijn op de juiste beurzen. Zij hebben nood aan een organisatie die hen hierbij adviseert en ondersteunt.
- Hoge voorfinancieringskosten en problemen met behoefte aan werkkapitaal: bij games is er een lange conceptfase, in de mode is het belangrijk om naamsbekendheid op te bouwen door de lancering van verschillende collecties.
- Hoog falingsrisico, maar ook hoge marges en toegevoegde waarde bij succes.

Zij bieden bovendien ook bijzondere opportuniteiten voor Vlaanderen:

- Een hoge mediawaarde die Vlaanderen internationaal op de kaart zet omwille van de internationale uitstraling, en die ook een sterke factor is in het aantrekken van toerisme.
- Sterke spillover effecten naar de andere bedrijven in die sectoren. Design zorgt bij uitstek voor innovatie bij samenwerking met ondernemingen en organisaties. Voor de modesector genieten ketens à la JBC en Vlaamse modemerken van kwaliteitsverbeteringen en internationalisering door naamsbekendheid van Vlaamse ontwerpers. De trend van 'gamification' en serious gaming is belangrijk voor het onderwijs, als marketing instrument voor allerlei producten, maar speelt in toenemende mate een belangrijke rol in "traditionele" sectoren.
- Vlaanderen heeft internationaal erkende opleidingen in deze sectoren. Na de creatieve opleiding is er nood aan een zakelijke bijsturing.

Gezien de specifieke doelgroep (12 culturele en creatieve sectoren met focus op mode, design en gaming) en de hiermee gepaard gaan specifieke noden en verwachtingen van deze sector, én expertise en aanpak van de accountmanagers van FlandersDC, heeft een integratie met het ééngemaakt Innovatiecentrum weinig of geen meerwaarde. Juist die specificiteit zorgt er voor dat FlandersDC de culture en creatieve sectoren kan bereiken, met als focus om de zakelijke ondersteuning/ondernemerschap bij hen te stimuleren.

5. Het begrotingsakkoord werd verleend op 26 juni 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Geen weerslag op het personeelsbestand.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1 Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/149 van 18 mei 2017.

2 Het voorstel in deze nota behoeft geen reguleringssimpactanalyse, aangezien het autoregulering betreft.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 en het decreet van 30 april betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;

2° de Vlaamse minister bevoegd voor economie :

4.1 te gelasten over het voorontwerp van decreet vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;

4.2 te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

4.3 te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerd wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 en het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
- Memorie van toelichting;
- Het advies van de Inspectie van Financiën;
- Het begrotingsakkoord;
- wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/149 van 18 mei 2017.